

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 108/2021-48

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Bauer s.r.o., Štúrova 19, Košice, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 26T/47/2020 a proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8Tos/120/2020 z 3. decembra 2020 a jeho postupu v tomto konaní takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 108/2021-19 z 10. marca 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), 2, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26T/47/2020 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8Tos/120/2020 z 3. decembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a jeho postupom v tomto konaní. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil, zakázal okresnému súdu a krajskému súdu porušovať jeho práva a priznal mu finančné zadostučinenie v sume 50 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v čase podania ústavnej sťažnosti trestne stíhaný pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona,

ktorého sa mal dopustiť tak, že mal odstrániť visiace zámky na dverách pracovných dielní a z nich odcudziť majetok poškodených obchodných spoločností, čím mal prvej poškodenej obchodnej spoločnosti spôsobiť škodu 389 000 Sk, t. j. 12 912,43 eur, a druhej poškodenej obchodnej spoločnosti škodu 90 000 Sk, t. j. 2 987,45 eur.

3. Okresný súd uznesením č. k. 26T/47/2020-407 z 11. novembra 2020 rozhodol, že sťažovateľa (po podaní obžaloby, pozn.) ponecháva vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, že zamietá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a že jeho väzbu nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti označenému uzneseniu okresného súdu sťažovateľ podal sťažnosť.

4. Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol, že sťažnosť sťažovateľa zamietá.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ pred ústavným súdom podrobným spôsobom rozoberá priebeh celého jeho trestného konania. Poukazuje predovšetkým na to, že uznesenie o vznesení obvinenia ČVS: ORP-1920/ST-MI-08 z 19. decembra 2008 vydané povereným príslušníkom Policajného zboru, Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Michalovciach, Obvodného oddelenia Policajného zboru v Strážskom (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) mu nikdy nebolo doručené, že orgány činné v trestnom konaní postupovali pri ustanovení obhajcu nezákonne, že tomuto obhajcovi nezákonne doručovali uznesenie o vznesení obvinenia, že sa proti nemu nemalo postupovať ako proti ušlému, že prílohou európskeho zatýkacieho rozkazu nebolo uznesenie o vznesení obvinenia, že sudca pre prípravné konanie mu pri prvotnom rozhodovaní o väzbe nedoručil uznesenie o vznesení obvinenia a že o jeho väzbe sa rozhodovalo bez obligatórneho právneho zastúpenia. Ďalej uvádza, že rozhodovanie o jeho väzbe trvalo celkovo 10 týždňov (od 21. októbra 2020 do 30. decembra 2020), že od 30. októbra 2020 sa v rámci hlavného pojednávania nevykonali žiadne dôkazy, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 8. februára 2021 sa nekonalo a nerozhodovalo na hlavnom pojednávaní 11. februára 2021, že jeho väzba v trvaní 8 mesiacov je neprimeraná hroziacemu trestu za prečin, ktorý mal byť navyše spáchaný v roku 2008, že tento prečin nie je vôbec preukázaný, že okresný súd „*drvivú väčšinu*“ svedkov nedokázal predvolať, že jeho väzba je nezákonná, pretože ustanovený obhajca nikdy nepodal proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť, že ustanovený obhajca nebol upovedomený o jeho výsluchu pri vzatí do väzby, že jeho právnenému zástupcovi bol nezákonne obmedzený vstup na výsluch 11. novembra 2020 a že väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku je nedostatočným spôsobom odôvodnený.

III.

Vyjadrenia okresného súdu a krajského súdu, replika sťažovateľa a ústne pojednávanie

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

6. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že sťažovateľovi bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia 29. decembra 2008, a to tak, že zásielka bola doručená osobe, ktorá sa preukázala plnomocenstvom. O vzatí do väzby sťažovateľa rozhodol sudca pre prípravné konanie bez obhajcu

sťažovateľa, pretože tento mu bol ustanovený z dôvodu podľa § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, keďže sa proti nemu konalo ako proti ušlému. Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol pri rozhodovaní o vzatí do väzby osobne prítomný, dôvod nutnej obhajoby u neho pominul a nebol dôvod advokáta o výsluchu upovedomovať v zmysle § 72 ods. 2 Trestného poriadku. Sťažovateľ síce súdu oznámil, že má zvoleného obhajcu [REDAKOVANÉ], v spise sa však plnomocenstvo nenachádzalo, pričom tento obhajca sa na výsluch nedostavil a ani nekontaktoval súd, že sa chce výsluchu zúčastniť, hoci ho sťažovateľ o svojom zadržaní mohol telefonicky upovedomiť.

7. Pokiaľ ide o samotnú dôvodnosť trestného stíhania a dôvody väzby, okresný súd odkázal na odôvodnenie svojho uznesenia.

8. Vo vzťahu k tvrdenému nezákonnému obmedzeniu vstupu právneho zástupcu sťažovateľa na jeho výsluch 11. novembra 2020 okresný súd uviedol, že obhajca sťažovateľa JUDr. Marián Lenhard bol o termíne výsluchu riadne upovedomený. Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 704 zo 4. novembra 2020 bola obmedzená sloboda pohybu a pobytu zákazom vychádzania od 9. novembra 2020 do 14. novembra 2020. Výnimku zo zákazu vychádzania mali osoby, ktoré sa preukážu negatívnym výsledkom RP-PCR testu alebo negatívnym antigénovým testom. Obhajca sťažovateľa sa 11. novembra 2020 nepreukázal negatívnym výsledkom niektorého z testov, preto mu nebol umožnený vstup do budovy súdu. Výsluch sťažovateľa bol však v zmysle § 72 ods. 2 Trestného poriadku možný aj bez prítomnosti jeho obhajcu.

9. Vo vzťahu k dĺžke rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 21. októbra 2020 okresný súd uviedol, že obžaloba (spoločne so stanoviskom príslušného prokurátora k žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, pozn.) bola na okresnom súde podaná 30. októbra 2020. Okresný súd po 12 dňoch od podania obžaloby rozhodol. O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd 3. decembra 2020.

10. Okresný súd k postupu v konaní vo veci samej uviedol, že v nej sa postupuje sústredene a prednostne.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu:

11. Krajský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo sťažovateľovi riadne doručené, čo vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia a príslušného spisu. Navyše, sťažovateľ ku skutku vypovedal 23. júla 2020 a spochybňoval samotné uznesenie o vznesení obvinenia, teda to uznesenie, o ktorom tvrdí, že mu nemalo byť doručené.

12. Vo vzťahu k znemožneniu účasti právneho zástupcu na výsluchu sťažovateľa, ako aj namietanej neexistencii väzobného dôvodu krajský súd odkázal na odôvodnenie napadnutého uznesenia.

III.3. Replika sťažovateľa:

13. Sťažovateľ zopakoval, že mu dosiaľ nebolo riadne doručené uznesenie o vznesení obvinenia, ako aj to, že sa proti nemu ako proti ušlému konalo nezákonne.

III.4. K ústnemu pojednávaniu:

14. Ústavný súd v danom prípade na základe § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením, ktorým bolo rozhodnuté o jeho väzbe, ako aj postupom okresného súdu a krajského súdu v súvislosti s rýchlou rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

16. Z predložených dokumentov vyplýva, že sťažovateľ bol krátko po prijatí časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie prepustený z väzby na slobodu, pričom jeho väzba bola nahradená primeranými obmedzeniami (prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie 10. marca 2021, prepustenie sťažovateľa 24. marca 2021). Námietky sťažovateľa proti jeho väzobnému stíhaniu boli predmetom rozhodovania ústavného súdu v rozhodnutiach o ďalších jeho ústavných sťažnostiach (I. ÚS 116/2021, III. ÚS 233/2021).

17. Sťažovateľ v tejto ústavnej sťažnosti vzniesol viacero námietok, predovšetkým že mu nikdy nebolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia, že o jeho väzbe sa rozhodovalo bez obligatórneho právneho zastúpenia, že o jeho väzbe sa nerozhodovalo urýchlene, že došlo k vzniku prietahov v samotnom konaní o jeho trestnom obvinení, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 8. februára 2021 sa nekonalo a nerozhodovalo na hlavnom pojednávaní 11. februára 2021, ako aj nedostatočné odôvodnenie väzobného dôvodu. Napokon tvrdí, že jeho právnenému zástupcovi bol nezákonne obmedzený vstup na výsluch 11. novembra 2020.

18. Ústavný súd stabilne judikuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (m. m. III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (I. ÚS 187/09, rozsudok vo veci Toth proti Rakúsku z 12. 12. 1991, sťažnosť č. 11894/85, bod 67).

19. Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, I. ÚS 177/03, I. ÚS 115/07). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia (III. ÚS 271/07, I. ÚS 58/2017).

20. Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08).

21. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že súd rozhodujúci o pozbavení slobody nemusí odpovedať na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybniť existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (rozsudok vo veci Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94). Každé pozbavenie osobnej slobody totiž musí sledovať účel ochrany jednotlivca pred svojvôľou (rozsudok Veľkej komory vo veci S., V. a A. proti Dánsku z 22. 10. 2018, sťažnosti č. 35553/12, č. 36678/12 a č. 36711/12, bod 74).

22. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené pripomína, že jeho úlohou nie je nanovo vyhodnocovať skutkové a právne závery príslušných väzobných rozhodnutí, ale preskúmať, či závery v nich uvedené sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné (IV. ÚS 333/08, II. ÚS 343/09). Povedané inak, úlohou ústavného súdu nie je samostatne posúdiť existenciu väzobných dôvodov sťažovateľa v pozícii inštančne nadriadeného súdu a porovnať svoje zistenia so závermi všeobecných súdov, ale presvedčiť sa, že odôvodnenie napadnutých uznesení dáva dostatočný základ na väzobné stíhanie sťažovateľa, a to s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu i na všetky sťažovateľom prezentované relevantné námietky (I. ÚS 299/2022, I. ÚS 347/2022).

23. Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je tak daná právomoc ústavného súdu na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (m. m. II. ÚS 76/02). Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (m. m. III. ÚS 271/07, II. ÚS 465/2011).

24. Ústavný súd tiež poukazuje na skutočnosť, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho, resp. sťažnostného súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie (resp. sťažnostné) konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (m. m. IV. ÚS 160/2011).

25. Ústavný súd ďalej konštatuje, že aj v konaní o obmedzení osobnej slobody musí byť zabezpečená rovnosť zbraní (rozsudok Veľkej komory vo veci Mooren proti Nemecku z 9. 7. 2009, sťažnosť č. 11364/03, bod 124). Každá strana má mať vedomosť o tom, že boli predložené určité tvrdenia protistranou a má mať reálnu možnosť vyjadriť sa k nim (rozsudok vo veci Lietzow proti Nemecku z 13. 2. 2001, sťažnosť č. 24479/94, bod 44). Obvinenému tak musí byť

vo výsledku vytvorená reálna možnosť účinným spôsobom spochybňovať zákonnosť svojej väzby (II. ÚS 123/2021).

26. Zohľadňujúc uvedené východiská, ústavný súd preskúmal námietky sťažovateľa a dospel k záveru, že ústavná sťažnosť nie je dôvodná.

IV.1. K námietke nedoručenia uznesenia o vznesení obvinenia:

27. K námietke sťažovateľa o nedoručení uznesenia o vznesení obvinenia krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že v dôsledku neprítomnosti sťažovateľa po istý čas prípravného konania sa viedlo trestné stíhanie proti nemu ako konanie proti ušlému, a z tohto dôvodu mu bol aj opatrením sudcu pre prípravné konanie ustanovený v zmysle § 37 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku obhajca JUDr. Kostrej. Uvedenému obhajcovi potom následne po jeho ustanovení za obhajcu obvineného boli doručené všetky procesné rozhodnutia vydané v tejto trestnej veci a medzi nimi aj uznesenie o vznesení obvinenia, a to 8. februára 2016, o čom svedčí doručka podpísaná ustanoveným obhajcom, čím po formálnej stránke bolo splnené doručenie predmetného uznesenia sťažovateľovi, keďže v zmysle § 361 ods. 1 Trestného poriadku sa všetky písomnosti určené obvinenému doručujú iba obhajcovi. Ak sťažovateľ tvrdí, že v dôsledku nedoručenia uznesenia o vznesení obvinenia nevedel, pre aký skutok je trestne stíhaný, krajský súd poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ pri svojom výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie pred samotným rozhodnutím o jeho vzatí do väzby výslovne uviedol, že má vedomosť o tom, že proti nemu bolo vznesené obvinenie pre prečin krádeže, a následne samostatne, spontánne, dosť podrobne, detailne a presne opísal skutok, pre ktorý je trestne stíhaný. Navyše, o trestnom stíhaní za predmetný skutok sa sťažovateľ dozvedel aj z doručenia upozornenia na zmenu právnej kvalifikácie z 19. septembra 2019, ktoré bolo doručované do vlastných rúk a ktoré za sťažovateľa prevzal 26. septembra 2019 jeho splnomocnenec. Tvrdenie sťažovateľa, že ani matka, ktorá mala pôvodne prevziať uznesenie o vznesení obvinenia, a vôbec rodičia mu za celé roky neoznámili, že je trestne stíhaný a že polícia zisťuje jeho pobyt, považoval krajský súd za absolútne nepresvedčivé.

28. Krajský súd ďalej uviedol, že po vzatí do väzby si sťažovateľ zvolil za obhajcu JUDr. Lenharda, ktorý oznámil prevzatie obhajoby a doručil plnú moc orgánu činnému v trestnom konaní 17. septembra 2020 a následne 14. októbra 2020 bolo zvolenému obhajcovi na jeho požiadanie umožnené nahliadnuť do spisu. Teda ešte pred tým, než došlo k výsluchu sťažovateľa 16. októbra 2020, ktorého sa tiež obhajca zúčastnil, mu bolo umožnené oboznámiť sa s celým spisovým materiálom a pripraviť si obhajobu, ktorú mohol sťažovateľ pri svojom výsluchu plne realizovať.

29. Z už uvedeného sa ústavný súd presvedčil, že sťažovateľ mal reálnu možnosť spochybniť dôvodnosť svojho trestného stíhania, ako aj existenciu väzobného dôvodu, a teda zákonnosť svojej väzby. Z predložených dokumentov navyše vyplýva, že sťažovateľ túto možnosť aj reálne využil. Preto túto jeho námietku ústavný súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

IV.2. K námietke obligatórneho právneho zastúpenia:

30. Pokiaľ ide o námietku neprítomnosti obhajcu JUDr. Kostreja pri výsluchu sťažovateľa k jeho vzatiu do väzby, krajský súd uviedol, že uvedená neprítomnosť obhajcu bola v danom prípade

opodstatnená, pretože JUDr. Kostrej bol ustanovený za obhajcu sťažovateľa z dôvodu konania proti ušlému, avšak v situácii, keď došlo k zaisteniu sťažovateľa, by bolo neprípustné vykonávať ďalej konanie proti ušlému, z dôvodu čoho odpadol aj dôvod na ďalšie pôsobenie JUDr. Kostreja v konaní, ktoré sa už nevedlo ako konanie proti ušlému.

31. Ústavný súd sa nestotožňuje s vyjadreným právnym názorom, v zmysle ktorého osobnou prítomnosťou sťažovateľa mal zaniknúť dôvod povinnej obhajoby. V prípade, ak je obvinenému z akéhokoľvek dôvodu uvedeného v § 37 ods. 1 až 3 Trestného poriadku a § 38 ods. 1 a 2 Trestného poriadku ustanovený obhajca podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku, ustanovenie obhajcu nezaniká automaticky po zániku dôvodov povinnej obhajoby, ale zaniká až jedným z taxatívne vymedzených dôvodov zániku ustanovenia precizovaných v § 40 Trestného poriadku. Jedným z nich je aj zrušenie ustanovenia obhajcu podľa § 40 ods. 1 tretej vety Trestného poriadku (I. ÚS 116/2021). Napriek uvedenému nedostatku v postupe okresného súdu ústavný súd musí konštatovať, že sťažovateľom podaná ústavná sťažnosť je v tejto časti podaná oneskorene. Ústavný súd pripomína, že jednou zo základných podmienok na kvalifikované podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Keďže k porušeniu sťažovateľovho práva na obhajobu malo dôjsť 23. júla 2020 a o väzbe sťažovateľa bolo právoplatne rozhodnuté uznesením krajského súdu z 18. augusta 2020, argumentácia sťažovateľa v tejto ústavnej sťažnosti bola v predmetnej časti uplatnená zjavne po uplynutí zákonnej lehoty. V tomto konaní tak nebolo možné na ňu prihliadať.

IV.3. K námietke nerešpektovania požiadavky na urýchlenosť rozhodovania o osobnej slobode:

32. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05). V označených ustanoveniach ústavy sú teda obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 34/07, IV. ÚS 333/08, IV. ÚS 263/2018).

33. Ústavný súd stabilne judikuje, že jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky neodkladnosti alebo urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle § 17 ods. 2 a 5 ústavy, ale aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru sa posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03, II. ÚS 353/06).

34. Ústavný súd už judikoval, že v situácii, keď dĺžka rozhodovania všeobecného súdu vo väzobnej veci už na prvý pohľad nespĺňa požiadavky urýchlenosti (na jednom stupni nie viac ako jeden mesiac), je úlohou príslušného súdu vysvetliť dôvody oneskorenia alebo poukázať na výnimočné

okolnosti ospravedlňujúce takéto oneskorenie (porov. rozsudok Veľkej komory vo veci Musiał proti Poľsku z 25. 3. 1999, sťažnosť č. 24557/94, bod 44; tiež rozsudok vo veci Koendjibarie proti Holandsku z 25. 10. 1990, sťažnosť č. 11487/85, bod 29; I. ÚS 423/2020, I. ÚS 564/2020, IV. ÚS 660/2023).

35. Z ústavnému súdu predložených dokumentov vyplýva, že sťažovateľ podal 21. októbra 2020 príslušnému prokurátorovi žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Dňa 30. októbra 2020 bola na sťažovateľa príslušným prokurátorom podaná obžaloba, ktorá bola okresnému súdu v tento deň doručená spoločne s negatívnym stanoviskom k jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

36. Okresný súd nariadil výsluch sťažovateľa na 11. november 2020 a v tento deň rozhodol svojím uznesením. Sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu zahlásil sťažnosť, ktorú písomne odôvodnil svojím podaním z 18. novembra 2020 a následne aj vlastnoručne napísaným podaním doručeným okresnému súdu 24. novembra 2020. Dňa 24. novembra 2020 bol súdny spis predložený krajskému súdu na účel rozhodnutia o sťažovateľom podanej sťažnosti. Krajský súd o sťažnosti sťažovateľa rozhodol napadnutým uznesením 3. decembra 2020.

37. Dňa 15. decembra 2020 sťažovateľ doručil okresnému súdu podanie, v ktorom informoval o ukončení svojho zastupovania obhajcom. Okresný súd 16. decembra 2020 vyzval sťažovateľa, aby si obhajcu zvolil. Vzhľadom na nezvolenie si obhajcu zo strany sťažovateľa mu okresný súd 21. decembra 2020 obhajcu ustanovil. Dňa 23. decembra 2020 bolo okresnému súdu oznámené, že zastupovanie sťažovateľa prevzal nový obhajca, a preto okresný súd opatrením z 28. decembra 2020 zrušil svoje opatrenie z 21. decembra 2020 o ustanovení obhajcu *ex officio*. Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 30. decembra 2020.

38. Z uvedeného vyplýva, že konanie na okresnom súde trvalo od 30. októbra 2020 (preloženie žiadosti zo strany príslušného prokurátora) do 24. novembra 2020 (predloženie spisu krajskému súdu). Konanie na krajskom súde trvalo od 24. novembra 2020 do 30. decembra 2020 (doručenie napadnutého uznesenia).

39. Aj v prípade, že by ústavný súd pripočítal na zodpovednosť okresného súdu obdobie od 21. októbra 2020 do 30. októbra 2020, teda časový úsek, v rámci ktorého žiadosťou sťažovateľa disponoval príslušný prokurátor, jeho postup by stále nebolo možné charakterizovať ako nesúladný s požiadavkou na urýchlenosť rozhodovania o osobnej slobode. Okresný súd totiž o žiadosti sťažovateľa rozhodol 11. novembra 2020 a svoje uznesenie mu expedoval už 13. novembra 2020, pričom čas, ktorý sťažovateľ využil na odôvodnenie sťažnosti prostredníctvom svojho obhajcu a následne aj na vlastné odôvodnenie, nemožno pripísať na vrub okresnému súdu, keďže daný časový úsek bol v dispozícii sťažovateľa.

40. Pokiaľ ide o postup krajského súdu, lehota jeho rozhodovania síce prekročila jeden mesiac (od 24. novembra 2020 do 30. decembra 2020), avšak predĺženie lehoty jeho rozhodovania, resp. lehoty doručovania napadnutého uznesenia sťažovateľovi zo strany okresného súdu (súdny spis bol okresnému súdu spoločne s napadnutým uznesením vrátený 18. decembra 2020, pozn.), možno pripísať predovšetkým na ťarchu samotného sťažovateľa, a to v súvislosti s komplikáciami pri zmene jeho obhajcu (pozri bod 34 tohto nálezu).

41. Navyše, ako už ústavný súd opakovane judikoval, vzhľadom na skutočnosť, že o väzbe už bolo rozhodnuté (okresným) súdom, je požiadavka „urýchlenosti“ v konaní pred sťažnostným súdom menej prísna (IV. ÚS 78/2019, II. ÚS 300/2021; rozsudok vo veci Abdulkhakov proti Rusku z 2. 10. 2012, sťažnosť č. 14743/11, bod 198; rozsudok vo veci Shcherbina proti Rusku z 26. 6. 2014, sťažnosť č. 41970/11, bod 65).

IV.4. K namietaným priet'ahom v trestnom konaní:

42. Pokiaľ ide o námietku priet'ahov v samotnom trestnom konaní proti sťažovateľovi a jej dopad na ústavnosť a zákonnosť jeho väzby (sťažovateľ v tejto ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojho práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy a svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 dohovoru, nie však porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), z predložených dokumentov nevyplýva, že by sťažovateľ túto svoju námietku relevantným spôsobom uplatnil vo svojej sťažnosti krajskému súdu, v právomoci ktorého bolo prípadné zjednanie nápravy. Pritom účinné uplatnenie námietky na porušenie základných práv pred všeobecným súdom, v ktorého právomoci je aj prípadné zjednanie nápravy, je nevyhnutým predpokladom možnosti jej meritórneho prieskumu v konaní o ústavnej sťažnosti.

43. Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26T/47/2020 bolo predmetom inej jeho ústavnej sťažnosti, o ktorej bolo rozhodnuté nálezom sp. zn. III. ÚS 233/2021 tak, že k porušeniu jeho označených práv došlo a zo strany ústavného súdu bolo sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie. Ústavný súd konštatoval, že postup okresného súdu v rokoch bol poznačený nečinnosťou od 13. novembra 2009 do 26. januára 2016 a od 26. januára 2016 do 23. júla 2020.

IV.5. K námietke, že o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 8. februára 2021 sa nekonalo a nerozhodovalo na hlavnom pojednávaní 11. februára 2021:

44. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že o jeho ďalšej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ktorá bola okresnému súdu doručená 9. februára 2021, nebolo rozhodnuté na hlavnom pojednávaní 11. februára 2021, ústavný súd konštatuje, že tejto námietke sťažovateľa chýba relevantný ústavnoprávny základ.

45. Ústavný súd pre úplnosť konštatuje, že nič nenasvedčuje nerešpektovaniu požiadavky na urýchlenosť rozhodovania o predmetnej žiadosti (okresný súd o žiadosti sťažovateľa z 9. februára 2021 rozhodol 19. februára 2021, pozn.). Rovnako je potrebné doplniť, že zo zákona (Trestného poriadku) či priamo z ústavy nevyplývala povinnosť všeobecného súdu rozhodnúť o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu na najbližšom hlavnom pojednávaní.

IV.6. K námietke spočívajúcej v tvrdenej neexistencii väzobného dôvodu:

46. Krajský súd k relatívne všeobecnej námietke sťažovateľa o neexistencii väzobného dôvodu poukázal na závery okresného súdu o tom, že sťažovateľ bol sedemkrát súdne trestný, z toho trikrát súdmi na Slovensku, dvakrát súdmi v Českej republike, raz súdom v Poľsku a raz súdom v Rakúsku, a že sa zdržiaval na neznámych miestach, v dôsledku čoho bolo trestné stíhanie proti nemu potrebné prerušovať.

47. Ústavný súd konštatuje, že existencia väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, teda existencia obavy z toho, že sťažovateľ ujde alebo sa bude skrývať, bola okresným a krajským súdom ústavnoprávne akceptovateľným spôsobom zdôvodnená. Závery krajského súdu v tomto smere neboli zo strany sťažovateľa relevantným spôsobom spochybnené. Sťažovateľ sa v podstate domáha prehodnotenia záverov krajského súdu vyjadrených v napadnutom uznesení, čo však v zmysle už uvedeného nie je úlohou ústavného súdu v tomto konaní.

IV.7. K námietke nezákonného zabránenia vstupu právneho zástupcu na výsluch:

48. Vo vzťahu k neúčasti obhajcu sťažovateľa na jeho výsluchu pred okresným súdom 11. novembra 2020 krajský súd uviedol, že obhajcovi [REDAKOVANÉ] skutočne nebol umožnený vstup do budovy okresného súdu. Ďalej vysvetlil, že účasť obhajcu na výsluchu obvineného pri rozhodovaní o jeho väzbe nie je obligatórna, a teda samotná neúčasť obhajcu nie je prekážkou vo vykonaní výsluchu a rozhodnutia o väzbe obvineného. Obhajca sťažovateľa požiadal o odročenie termínu výsluchu sťažovateľa, avšak jeho žiadosť bola okresnému súdu doručená až po začatí výsluchu sťažovateľa a k rukám príslušnej asistentky sa dostala až po samotnom ukončení výsluchu sťažovateľa a po rozhodnutí o jeho väzbe. Krajský súd znova pripomenul, že zákon výslovne nepodmieňuje výsluch obvineného a rozhodovanie o väzbe obvineného fyzickou prítomnosťou obhajcu. Jedinou povinnosťou súdu je upovedomiť obhajcu o mieste a čase konania výsluchu, čo v posudzovanom prípade bolo učené. Odročovanie výsluchu obvineného či samotného rozhodovania o väzbe v prípade, ak to nie je vyvolané povahou rozhodovanej veci (napr. potreba výsluchu dôveryhodnej osoby, zloženie peňažnej záruky a podobne), predstavuje podľa krajského súdu nie štandardný postup, ktorý sa môže dostať do napätia s požiadavkou prednostného a urýchleného rozhodovania o väzbe. Krajský súd v nadväznosti na uvedené doplnil, že obhajca sťažovateľa mal hneď po upovedomení o mieste a čase konania výsluchu signalizovať takúto prekážku na jeho strane okresnému súdu, resp. mal obozretnejšie postupovať a ustanoviť si pre takýto prípad substitúta.

49. Na uvedených záveroch krajského súdu nemožno podľa ústavného súdu badať známky svojvôle či nedostatočného odôvodnenia. Obhajca sťažovateľa ako osoba znalá práva mal disponovať vedomosťou o verifikačnej povinnosti negatívnym COVID-19 testom a v prípade, ak túto povinnosť nemohol splniť, mal možnosť ešte 10. novembra 2020 požiadať okresný súd o odročenie výsluchu obvineného alebo mohol požiadať o substitučné zastúpenie svojej osoby na oznámenom výsluchu sťažovateľa, čím by zabezpečil namietanú prítomnosť obhajcu.

50. Ani túto námietku sťažovateľa preto nebolo možné vyhodnotiť ako dôvodnú.

51. Vzhľadom na všetko už uvedené preto ústavnej sťažnosti nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 30. októbra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu